

„Danferen“

et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

„Danferen“ udkommer hver Onsdag og Lørdag.

Pris pr. Aargang i de Forenede Stater \$1.50; til Udlandet \$2.00.

Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Redaktør: Harald Jensen.

Entered at the Post Office at Blair, Nebr., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danferen“

bliver sendt til Subscribenter, indtil udtryktelig Oplysning modtages af Ildgiverne og at Gælder er betalt, i Overensstemmelse med de Forenede Staters Postlove.

Naar Læserne hævender sig til Følt, det adverterer i Bladet, enten for at lade sig høre eller for at faa Oplysninger om det adverterede, bedes de altid omiale, at de faa Advertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

En „Tidens Fylde.“

Efter et Foredrag af Lic. H. U. S. N. N.

Er det en Missionsstid, hvori vi lever? Nogle mener, at vi lever i en stor Missionsstid, andre regner det, der findes af Mission, for smaa og tarvelige Begyndelser.

Grundtvig troede ikke, at hans Tid var en Missionsstid, og der var maaske nogen Ret deri, men siden hans Dage er der runden et Spand af Dage, og der er Mulighed for, at han nu vilde have set anderledes paa denne Sag.

I bibelfuld Betydning fortaar vi ved Tidens Fylde det Hjelbit, da Kristus fødtes, men dette Udtryk bruges ogsaa i allesteds Betydning, hvor der en eneste Menneske og større Kredse af faa-danne.

Det samme gentager sig i Kirkens og Missionsens Historie, efterhaanden som Guds Rige strider frem fra Land til Land. Og idet vi taster et Blik tilbage, lægger vi Merke til tre større Afsnit, Oldtiden, Middelalderen og den nyere Tid, da ligesom „Tidens Fylde“ saa at sige oprandt for nye Følt.

Tidens Fylde er fletst tydelig at se paa de dybe og indre Forberedelser for at drage nye Følt indenfor Guds Rige; dette ser vi hver Gang nye Følt søges ind i Guds Rige.

Talere paaviste ved nærmere at gøre Rede for de indre Forberedelser iblandt de Følt, der i Oldtiden drog sig over mod Kristendommen, hvorledes disse dog ikke berettiger os til at nære den faaktalbe „Missionsromantik“, som har gjort ikke saa liden Stabe. Naar Graetene havde et Alter for en utenbt Gud, betød det ikke, at de sagde denne ukendte Gud, men at de var bange for at forglemme en Gud, der muligvis kunde hjælpe, hvor de andre ikke kunde.

Der maatte en dybere Synsbevidsthed til, og den vireledes først ved Guds Ord's Fortyhndelse.

Gud har gennem Reformationen beredt sig et nyt Følt, men maerkeligt nok var det katolikernes, der gjorde de store Opdagelser, saa Protestantisme ikke havde Udgang til Hedsningelandene. Tillsige havde heller ikke Reformatorerne ret Vje for Hedsningemissionen.

Hertil maa siges, at den evangelistiske Kirke fik det nye Følt var enden til at dribe Mission i det store ud over Jorden.

Ved Opdagelserne oplødes en ny Verden for den katolske Mission, men det var de ikke Tidens Fylde for Hedsningefolkene i Amerika, Indien og Kina i de store Opdagelses Tid. De var senere saare uimodtagelige for religiøs Paavirking.

Hedsningerne, der nu kan seles i Natur- og Kulturfølt, synes nu at være i en Slags Stillestand, saa de ikke selv kan komme i Bevægelse, der maa se en Berøring udefra, hvis disse Følt atter skal faa en Fremtid.

Denne Berøring lagde Gud først i Hedsnerne paa de katolske Følt i det 16. og 17. Aarhundrede. Men katolicismens Støb var for svagt, fordi denne gif paa Afford med Hedsnetabet.

Men saa gled Verdensherredømmet fra de katolske over til de protestantiske Følt, der nu har den herskende Stilling, det vil sige, at nu lagdes Arbejdet til Rette, nu aabnedes der sig nye Missionsmarkter for Protestanterne.

Hertil kom de store naturvidenskabelige Opfindelser, og saa løb det store Væltfæstsaab i det 19. Aarhundrede om at drage ud paa Missionsmarkten.

Dette kan ikke være andet end Guds Finger, „Tidens Fylde“, der begynder at oprinde.

Og nu fætter de protestantiske Nationer sig fast i Hedsningelandene, faaledes er Afrika fyldt ud mellem de europaiske Magter.

Ingen kan nu nægte, at Verden er luffet op og at Gud har lagt en vældig Opgabe for sit Folks Fædter; det er nu „Tidens Fylde“, da Evangeliet skal fortyhndes for Hedsningerne.

Støbet er kommet, og det kan Hedsningeverdenen ikke modstaa.

Man maa være blind, hvis man ikke vil indrømme, at det er Tidens Fylde ud over den ganske Jord.

Og er det Tidens Fylde, saa er det ogsaa Missionsstid.

Til „Danferen“s Læser.

Da jeg i Nov. var paa Rejse fra Dakota til mit Hjem her i Byen, opholdt jeg mig et Par Dage hos Pastor Damstov i Sioux City ved et Missionsmøde. Vi havde foruden det fære Guds Ord, som blev lagt os alvorlig paa Hjerte, ogsaa Samtalemede. Som Emne havde vi disse Ord: „Vinding eller Tab“. Jeg vilde gerne udtale mig om dette Emne, men jeg har det som en troende Mand i Wisner sagde ved et Samtalemede: „Jeg kan ikke ret forme mine Tanker i Ord“, for et noget lettere for mig at skrive dem op paa Papiret.

„Vinding og Tab“. Disse to Ord er af stor Betydning for os. Jeg mener i aandelig Forstand, som er de højest Gøder. For dem iblandt os, som er omvendte og troende Mennesker, er der noget at tabe for os? Dette Spørgsmaal er næppe nogle blandede Guds Børn blinde for, men alligevel gælder det her, at have et klart Syn, og for at have dette er det vist bedst for os at bede af Hjertet vedholdende om en større Fylde i vore Hjertes af den Helligaand, at vi ved dette Lys maa veledes i al Sandhed, da vil vi ogsaa se dybere og klarere ind i vore egne Hjertes, og se meget daarligt, som vi ikke før kunde se. Men tillsige de dybere ind i Guds og vor Frelseres store Arktighed til Synere igennem det fære Guds Ord. Dette er Vinding, der som Herren beriggennem faar vort hele Hjerte, at Frelseren som har løst os til Gud med sit store ForsøningsOffer, at vi skal være hans Gjendom; at han mere bliver vort et og alt. Da løses vi mere fra disse Bænder, som ellers binder os saa fast til denne Verdens Gøder.

Vi singer: „Jesus har mit Hjerte, og Hjertet veles ej.“ Det er da bleven en Hjertesag for os at leve i Samsfund med vor Frelser, vi har den Erfaring at al Sæft og Kraft har vi af ham, som er Vindrægt; om vi vil være Grene paa denne Stamme, saa maa vi blive ved at være fast forbundne med ham. Det er Vinding.

Derimod er det Tab for os, ja, et forfærbeligt Tab, naar vi bliver mere og mere efterladende i Bønnen og Ordets Hørsse. Man fjer sig lidt efter lidt, mere efter denne Verden; Abdet faar mere Raaderum, man fjer bets Vnter mere, alligevel mener man at være en Kristen, skønt man ingen Kamp har.

At gaa saa fri paa Himlens Sti, og ikke vilde vaage, det er idel Hylleri, Sifferhedens Tæge.

Brodersen siger i et andet Vers: At den forbandet Sifferhed er bleven mig den Slange, som gør os Livens Vej saa bred, og har forført saa mange. Den Tid maa rejsses op igen, som er saa plat forsovet.

Guds fære Søn, min Sjæleven, skal knuse Slangens Hoved. Hvad er nu Vinding og Tab for de uhyre mange stakkels uomvendte Mennesker, som gaar ubehjælpede hen i denne Verden for deres Sjæls Frelse. Naar man nu spørger: kan faabanne miste noget? kunde der saa ikke spores: De har jo ikke noget at miste. Jo, de kan miste meget, hver Naadens Dag, som faabanne laber gaa ubenyttet bort, er et stort Tab; thi naar saa den tusbare Naadens Tid er udløben ubenyttet, da er det jo et uhyre Tab. En Millionær gav gerne al sin Rigdom for en Naadensdag. Om faabanne vilde i Dag begynde at bede af Hjertet om den Helligaand, og ranfage i Guds Ord med Bøn, da er der Vinding ogsaa for faabanne.

Med broderlig Hilsen og glædelig Zulfæst, ederst J. H. L. u. n. d. Minneapolis, 6. Dec. 1901.

Opmuntring paa Vejen.

Udsalgste Fortællinger. Samtale af H. O. en Sider. Pris i Hvert: 25 Cents.

Danish Luth. Publ. House. Blair, Neb.

Schley-Sagen historiske Grundlag.

Washington, Dec. 15. — Foruden de allerede sidste Gang meddelte Retsfendelser i Schley-Sagen, skal vi her meddele Rettens Syn paa Sagens Kendsgerninger, hvilket altid vil have en stærk Interesse for den sundt historiske Bedømmelse af Helten fra Santiago og de øvrige Forhold, som angaar hans Domsfælde.

Katia: „Den flyvende Eftadre, besaende af „Brooklyn“, „Massachusetts“, „Texas“ og „Scorpion“, under Kommando af Kommandør W. S. Schley afgik fra Key West Klotten 8 Morgen den 19de Maj 1898 med Ordre fra Marineministeriet og fra den nordatlantiske Eftadres Overstkommanderende til med størst mulig Hurtighed at gaa til Hjerten af Cienfuegos for at tage Hjemmen ud for nævnte Havn, hvis det var muligt, ellers at blotere Hjemmen og at gøre Blotaden saa virkende som vel muligt.

Den flyvende Eftadre kom ud for Cienfuegos om Morgenen den 22de Maj og etablerede Blotade. Den Dag laa Eftadrene ud for Havnen i forskellige Afstande og ikke i nogen særlig Orden. Om Aftenen danneles Stibskolonnen med Kurs ud fra Havnen og med tilstrækkelig Fart til at Stibene kunde holde Stillinger. De smaa Stibe udførte Forposttjeneste indenfor de store Stibe.

Kommandør Schley gif ikke saa hurtig som muligt til Cienfuegos og bloterede ikke den Havn saa tæt som muligt.

Klotten 10 om Morgenen den 22de Maj som Dupont til Cienfuegos med en Depesche fra den Overstkommanderende, dateret Key West 20de Maj 1898, som underrettede Kommandør Schley om Sandsynligheden af, at den spanske Eftadre var i Santiago de Cuba, og beordrede ham til at blive ved Cienfuegos indtil han modtog mere sifter Underretning.

Klotten 1.30 om Eftermiddagen den 22de Maj som „Jovia“ til Cienfuegos, og Klotten 7 om Aftenen samme Dag afgik „Scorpion“ fra Cienfuegos til Santiago.

Klotten 8.15 om Morgenen den 23de Maj modtog Kommandør Schley med Depesche-Skibet „Hawl“ følgende Depesche og Memorandum fra den Overstkommanderende:

En Depesche (Nr. 8) dateret Key West 21de Maj 1898, som meddelte, at den spanske Eftadre sandsynligvis var i Santiago, og som beordrede Kommandør Schley til, saafnart han var overtødet om, at den spanske Eftadre ikke var i Cienfuegos, — at gaa med størst mulig Hurtighed, men forsigtig til Santiago de Cuba, og hvis Hjemmen var der, blotere Hjemmen i nævnte Havn.

Et Memorandum, dateret ombord ud for Havnen 21de Maj 1898, som paalagde Kommandør Schley at maassere sine Bedømmelser, naar han forlod Cienfuegos.

Et Memorandum, som meddelte, at en god Landingsplads var fundet af Kommandør McCalla 1 1/2 Mil vest for Savanilla Point, at Kubanerne havde fuld Kendskab om, hvad der gif for sig i selve Cienfuegos, at de kubanske Tropper i San Juan fjeldene kontrollerede Jernbanen mellem Cienfuegos og Trinidad, og at der var ret gode Veje fra Landingspladsen til Cienfuegos.

Klotten 8.30 om Morgenen den 23de Maj som „Castine“ og Kulstibet „Merrimac“ til Cienfuegos.

Omkring Klotten 10 Formiddag gif „Marblehead“ og „Eagle“ til Landingspladsen 1 1/2 Mil vest for Savanilla Point, fattede sig i forbindelse med Jnsurgenterne, landsatse Proviant for dem, sit at vide, at den spanske Eftadre ikke var i Havnen ved Cienfuegos, sluttede sig atter til Eftadren Klotten 3.30 Eftermiddag og meldte til Kommandør Schley den erhvervede Oplysning.

Efter at have modtaget denne Oplysning, skreb Kommandør Schley en Depesche til den Overstkommanderende, hvori han sagde: „Jeg vil gaa øst paa i Morgen.“ Han skreb ogsaa en Depesche til Kommandanten for Flaadens Basis i Key West, hvori han sagde, at „Da det ikke er fundet muligt at skaffe „Texas“ Kul fra Kulstibet, vil jeg i Morgen gaa til Santiago de Cuba. Jeg er imidlertid sat i Knibe ved „Texas“s tnappe Kulforsyning og ved, at hun ikke kan indtage Kul i rum Sø. Jeg vil ikke være i Stand til at forblive ud for nævnte Havn (Santiago) paa Grund af, at Eftadren i sin Almindelighed har tnap Kulforsyning, og vil gaa til Nabolaget af Nicholas Mole, hvor Vandet er smalt, saa jeg kan skaffe Texas og de andre Stibe Kul fra Restbeholdningen i Kulstibet.“

Der var aabenbart intet Arbejde i Gang paa Befæstningerne i Cienfuegos, medens Kommandør Schley laa ud for nævnte Havn.

Kommandør Schley gjorde sig ingen Umage for at sætte sig i forbindelse med Jnsurgenterne og opbage, om den spanske Eftadre var i Cienfuegos Havn inden om Morgenen den 24de Maj.

Der vistes Signallys paa Stranden om Ratten den 22de Maj og 23de Maj; men Kommandør Schley havde ingen Oplysning, som fattede ham i Stand til at fortolke dem.

Før Kommandør Schley afgik fra Cienfuegos modtog han paalidelig Underretning om, at hans Stibe kunde blive forsynede med Kul i Nærheden af Cape Cruz og i Gonaives Stibskolde.

Den flyvende Eftadre med Indtagelse af „Castine“ afgik fra Cienfuegos omkring Klotten 8 Morgen den 24de Maj; de store Stibe i Stibskolonnen, de smaa Stibe paa højre Fløj og Kulstibet „Merrimac“ paa venstre Fløj. Klotten 10.10 om Morgenen den 26de Maj blev de smaa Stibes Plads skiftet om til Bagbord og Kulstibet til Styrbords Side.

Før Midnat den 24de Maj blev „Eagles“ Rum fyldte med Vand som Følge af, at Skibet rullede volbsomt, og dels fært blev herud formindsket.

Den 25de Maj var der frist Østenvind; Vejret var flet, og Søen var svær for smaa Stibe. Eftadren formindskede sin Fart for at sætte „Eagle“ i Stand til at følge med.

Den 26de Maj var Vejret bedre; Vinden vendte til Vest og aftog, og Søen sillebde af.

Klotten 1.30 om Eftermiddagen sendte Kommandør Schley „Eagle“ til Port Antonio for at indtage Kul og derefter at vende tilbage til Key West. Ved Middagstid den 26de Maj havde „Eagle“ Kul nok til at gaa 10 Knob i Timen i 3 Dage.

Klotten 5.30 om Eftermiddagen standse Eftadren 22 Mil syd for Santiago Havn, og Spejderskibene „Minneapolis“, „St. Paul“ og „Yale“ sluttede sig til dem.

Klotten 6 om Eftermiddagen den 26de Maj som „Merrimac“ Maskinerne blev stiftede over til at arbejde „compounded“, og Klotten 4.20 om Eftermiddagen den 27de Maj var „Merrimac“ i Stand til at gaa 6 Knob under sin egen Damp. De bestaabede Dele af hendes Maskine blev sat i Stand om Bord i Flagstibet; alle Reparationer var fuldført ved Midnat den 28de Maj. „Yale“ fægte „Merrimac“, meden hun var i Lørden.

„St. Paul“s Kommandant besjægtte Flagstibet i Følge Signallørd fra dette, tog med sig en Subant Veds og havde en Samtale med Kommandør Schley.

Kommandør Schley havde ingen Samtale med de andre Spejderskibes Kommandanter og sit ingen bestemt Oplysning fra Spejderskibene om den spanske Eftadre.

Klotten 7.45 om Aften den 26de Maj forandrede Kommandør Schley den flyvende Eftadres Kurs til vest og fiantaliferede til sin Eftadre: „Bestemmelsesstedet Key West, via Sydfløden af Cuba og Yucatan Løbet, saa snart som Kulstibet er rede. Fart 9 Knob.“

Eftadren gif befover 18 Mil, standse Klotten 11.15 Aften, (Kulstibets Slabotav var sprunget), bred til Klotten 3.40 Eftermiddag den 27de Maj, genoptog sin Kurs befover 23 Mil, standse atter Klotten 1 Eftermiddag den 28de Maj.

Klotten 9.30 om Morgenen den 27. Maj sluttede „Harvard“ sig til den flyvende Eftadre, og hendes Kommandant overbragte Kommandør Schley følgende Depesche, dateret 25de Maj, afreiseret af Ministeriet til „Harvard“, St. Nicholas Mole Havn:

„Afgaa straks og underret Schley og Iffige den kommanderende Officer ud for Santiago de Cuba, som følger: Alle Departementets Oplysninger tyder paa, at den spanske Eftadre endnu er i Santiago de Cuba. Ministeriet venter, at De bringer klar Befled herom, og at Hjemnen, hvis han opholder sig derinde, ikke afgaar uden afgørende Kamp. Kubanere, der er fortrolle med Santiago de Cuba, siger, at der er en Landingsplads fem Sømil vest for eller seks Sømil fra Havnemunding, og at Jnsurgenter sandsynligvis vil blive fundet der og ikke Spanien. Fra de omgivne Højer kan høert Stib i Havnen ses. Saafnart De har bragt Sagen paa det rene, maa De underrette Ministeriet om Hjemnen er der. Kunde ikke Eftadren og ligeledes „Harvard“ tage Kul fra „Merrimac“ paa Læfløden af Cape Cruz, Cuba; Gonaives i Haiti Løbet eller ved Mole, Haiti? Ministeriet vil straks sende Kul til Mole, Haiti. Meld uforløbet Stillingen i Santiago de Cuba.“

Denne Depesche blev besvaret af Kommandør Schley ved Middagstid den 27de Maj, som følger: „Modtaget Depesche af 26de Maj, leveret af „Harvard“ ud for Santiago

Fabricius' Kirkehistorie.

Indbunden i fint komponeret Bind med Luthers Billede paa Forsiden. 482 Sider. Bogen er en samlet, let tilgængelig og fort Fremstilling af hele Kirkens Historie, dens Udbredelse, Kamp og Sejrgennem Tiderne, fra den ældste Tid indtil vore Dage, ledsaget af Fortællinger af Kirkens store Mand med ialt 170 Illustrationer. Koster godt indbunden kun \$2.50. Allerede solgt i 25,000 Exemplar i Danmark.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

100 Fortællinger

til Brug ved Børnegudstjenester og de unges Moder.

Samlede af H. J. C. Matthiesen.

Trykt paa godt Papir. Godt indbunden. 189 Sider omtrent 5x7 Tomme. Pris 70c.

Teddys Knap.

En Fortælling om en rast Dreng. Overfæt fra Engelsk af H. J. C. Matthiesen.

Med Illustrationer. 125 Sider. Indb. 40c.

Tre Juleastener.

af A. Dollmar.

En god Bog med rigt Indhold og en paasjende Julegave. Koster indbunden 90c.

Svad Maanen fortalte.

En fin lille Julegave fra —.

Koster kun 20c indb. i et meget fint Omslag. — Det er et dejligt Julebud. 63 Sider, paa fint Papir

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

Julefort.

Vi have i Nar mange nye smukke Julefort, vænere, billigere og bedre end i fjer. Lust at faa dem bestilt i Tide. De ere med dansk Truk og har et lille Vers og „Glædelig Jul“ paatrykt. Køb mange, og del dem ud omkring og mind derved alle om, at det er Jul igen. Den glade Jule-tid staar for Døren, bered Dem til at være med idet mindste til at lægge et parnt lille Kort i Deres Brev. Priserne ere som sædvanlig 5, 10, 15, 20 og 25 Cts.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Historien

om De Forenede Staters Krig med Spanien.

og Samlige Kampe til Lands og til Vand

Indeholder en

levende Stilbring af Udelæggelsen af Slagstibet Maine, Hensigtighedernes Udbrud, Demers store Sejer ved Manila, den totale Udelæggelse af den spanske Flaade, ved Santiago, Kampene ved San Juan og El Caney, Overgivelsen af Santiago o. f. v. Hertil søges en fuld Beretning om de spanske Erobringer i Amerika, Tabet af disse Kolonier, de Forenede Staters Sflag, o. f. v. o. f. v. Af Hon. James Rankin Young, Kongressens og forhenværende Sekretar i de Forenede Staters Senat. Under Redvirning af J. Hampton Moore Den bekendte Forsatter og Korrespondent. Forsynet med mange glimrende Illustrationer.

Elegant indbunden. Faas paa Dansk og Engelsk. Rehst Pris kun \$1.20.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

Nyt! Belærende, interessant og underholdende Læsning for Ungdommen.

Et Museum af Undere.

eller Verdens Marvberdigheder.

Indeholdende mærkværdige Naturfænomener Stovens og Sletternes vilde Tyr; fæne fægle og Insekter; ejendommelige Væbnere i det umaadelige Dyb; storartede Naturfænomener, etc., etc., indbefattende Spændende Scener inden Polarverdenen og Tropene; færgsiente Lidtagelser under Højer, Vædtyr og Opdagelser, ejendommelige Træl hos fremmede Folkeslag, store historiske Begivenheder etc.

Indbegæb en udsalg Samling af Vædt og Troia, der egner sig for danske Læser.

Af Henry Davenport Northrop, Dett. Theo. Forsatter af „Jord, Hav og Himmel.“

Paafuldigt illustreret med omtrent 200 smukke Illustrationer. 512 store farve Sider. Elegant indbunden. Faas paa Dansk og Engelsk. Pris kun \$1.60.

Danish Luth. Publ. House, Blair, Nebr.